

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

24 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorczyk (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 24 kwietnia 2026 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej W.S. i M.S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 26 stycznia 2022 r., I ACa 1258/21,

w sprawie z powództwa W.S. i M.S.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o ustalenie i zapłatę,

**uchyła zaskarżony wyrok w części uwzględniającej apelację
(pkt 1) i w części rozstrzygającej o kosztach postępowania
apelacyjnego (pkt 3) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania
i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Grzegorz Misiurek

Paweł Grzegorczyk

Karol Weitz

UZASADNIENIE

Powodowie W. i M.S. po ostatecznym sprecyzowaniu żądania powództwa skierowanego przeciwko Bank S.A w W. domagali się ustalenia, że łącząca ich z pozwanym bankiem umowa kredytu jest nieważna oraz zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego banku kwoty 24 815,52 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia następnego po dniu doręczenia odpisu zmienionego powództwa bankowi do dnia zapłaty tytułem zwrotu Świadczenia nienależnego, oraz ewentualnie zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego banku kwoty 258 256,98 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 28 maja 2021 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu ustalił, że łącząca strony umowa kredytu hipotecznego zawarta 27 maja 2008 r. jest nieważna oraz zasądził na rzecz powodów od pozwanego banku kwotę 24 815,52 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 5 marca 2021 r. i orzekł o kosztach procesu.

Sąd ustalił, że powodowie 27 maja 2008 r. zawarli z Bank1 S.A. w W. (poprzednikiem prawnym pozwanego banku) umowę kredytu na kwotę 236 415 CHF na okres 360 miesięcy wypłaconą im w złotych polskich po przeliczeniu według kursu stosowanego przez bank według jego tabeli kursów. Spłata kredytu miała nastąpić w 360 równych miesięcznych ratach według harmonogramu załączonego do umowy. Kredyt przeznaczony był na spłatę kredytu w innym banku oraz na dokończenie budowy domu jednorodzinnego w Ł. w gminie Z. Został wypłacony powodom w dwóch ratach w PLN przeliczonych z CHF według kursu z tabeli kursów banku w dniach 30 maja 2008 r. i 23 czerwca 2008 r. Spłata kredytu dokonywana miała być również w PLN, przeliczanych na CHF według kursu z tabeli kursów banku. Powodowie nie mieli żadnego wpływu na kształtowanie treści umowy, gdyż otrzymali od banku jej gotowy wzorzec. Powodowie spłacali kredyt w złotówkach, gdyby spłacali go z pominięciem mechanizmu indeksacji zawartego w Umowie zapłaciliby o 133 616,44 PLN mniej niż wpłacona przez nich kwota 501 275,73 zł.

Sąd uwzględniając żądanie ustalenia nieważności umowy przyjął, że powodowie mieli interes prawny w tym, aby z nim wystąpić. Uznając za zasadne żądanie główne nie orzekł o żądaniu ewentualnym. Przyjmując, że w świetle art. 58 § 1 k.c. umowa jest nieważna Sąd ocenił, że wynika to z przekroczenia przez

strony granic swobody umów przez ukształtowanie stosunku obligacyjnego (umowy kredytu) w sposób naruszający jego istotę. Uznał ponadto, że klauzule indeksacyjne zawarte w umowie mają charakter niedozwolony wskutek tego, że przyznawały bankowi prawo do jednostronnego kształtowania kursów walutowych stosowanych w ramach realizacji umowy. Według Sądu, ich eliminacja z umowy prowadzi do tego, że umowa nie zawiera wszystkich elementów koniecznych dla określenia treści charakterystycznych dla stosunku kredytu, i powoduje niemożność wykonania umowy, co również uzasadnia uznanie jej za nieważną.

Apelację od wyroku z 28 maja 2021 r. wniósł pozwany bank. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 26 stycznia 2022 r., częściowo uwzględniając apelację, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo o ustalenie oraz oddalił powództwo o zapłatę ponad kwotę 21 611, 15 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 5 marca 2021 r. do dnia zapłaty. Sąd drugiej instancji przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji, ale zmodyfikował ich ocenę prawną. Sąd drugiej instancji zgodził się z oceną że zawarte w umowie łączącej strony klauzule walutowe mają charakter abuzywny, odmiennie jednak ocenił konsekwencje tego stanu rzeczy. Uznał, że skutkiem abuzywności klauzul walutowych nie może być uznanie całej umowy za nieważną, lecz konieczne jest jej utrzymanie, przez odwołanie, w celu zapełnienia powstałej wskutek tego w umowie luki do średniego kursu NBP, co w świetle ustaleń opinii biegłego prowadzi do wniosku, że nadpłata dokonana przez powodów wynosi 21 6112,18 zł i do jej wysokości ogranicza się zasadność roszczenia powodów o zwrot nienależnego świadczenia.

Skargę kasacyjną od wyroku z 26 stycznia 2022 r. wywiedli powodowie. Zarzucili naruszenie art. 358 § 2 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, art. 3 w związku z art. 358 § 2 i z art. 385¹ oraz z art. 385² k.c., art. 385¹ w związku z art. 56 k.c., art. 65 §1 i 2 k.c. w związku z art. 6 ust 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 58 §1 i 2 k.c. w związku z art. 69 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe. Na tych podstawach wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku w części uwzględniającej apelację pozwanego banku i orzeczenie co do istoty przez oddalenie apelacji, ewentualnie o uchylenie wyroku w tej części i przekazanie sprawy w tych granicach sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zarzutach kasacyjnych skarżący starali się wykazać, że błędne było stanowisko sądu drugiej instancji, że możliwe jest uzupełnienie luki powstałej w umowie kredytu w wyniku usunięcia z niej uznanych za abuzywne klauzul indeksacyjnych przez zastosowanie w ich miejsce średniego kursu waluty indeksacji pochodzącego z tabel Narodowego Banku Polskiego do przeliczenia kwoty uruchomionego kredytu i ustalenia wysokości uiszczanych przez kredytobiorcę rat kredytu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, że nie jest możliwe utrzymanie umowy kredytowej takiej jak umowa zawarta w rozpatrywanej sprawie, w razie stwierdzenia abuzywności zawartych w niej klauzul walutowych (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., II CSK 282/18, nie publ. i z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22, nie publ. oraz z 6 czerwca 2023 r., II CSKP 950/22, nie publ.). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela to stanowisko. Oznacza to, że podniesione przez skarżących zarzuty kasacyjne oparte na takim stanowisku należało uznać za uzasadnione i tym samym uwzględnić skargę kasacyjną wniesioną w niniejszej sprawie.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 oraz art. 108 § 2 w związku z art. 391 §1 i z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Grzegorz Misiurek

Paweł Grzegorzczak

Karol Weitz

[SOP]